

та. Тогава идеята за поемата отново ще се е завърнала, през много размисления и спомени, ~~всички~~ с още по-напрегната настойчивост, с още по-разширен кръгзор: поетът няма вече да говори само за себе си, позован към доброто от мисълта за блажената Беатриче, а за съдбата на всички души, загубили се в мрака на греха, или жадуващи за своето изкупление. И По този начин творбата добиваше голямо морално значение и можеше да приеме в себе си всичко това, което философията, историята и изкуството предлагаха за създаването на един фантастичен, ала жив чрез интимния живот на Данте, Свят. Като връх на тоя свят оставаше Беатриче, "истинска Божия възхвала", вдъхновителка на поета и символ на небесното откровение.

Безспорно е, че преди поемата да получи своята окончателна форма, ~~нуж-~~ ^{вземе} ни са били години на проучвания и обработка, ~~още повече~~ ^{ако се вземе пред вид и} ~~какви~~ ^{какви} ~~не~~ ^{не} ~~спокойния~~ ^{спокойния} живот на изгнаника; и все пак изгнанието допринесе за събуждането творческите сили на Данте и за вливането им в голямата творба, така, че Кардучи на шега се удивляваше, че още не е издигнат паметник на Канте де Габриели, като вдъхновител на "Божествената комедия". Наистина, ако трябва да се вярва на Бокачиевото твърдение, че Данте още преди изгнанието бил съчинил седем песни от поемата, можем да бъдем сигурни, че тия песни не ще са били ~~такава~~ ^{такава} такива каквито ги имаме днес, с точни намеци за по-късни събития.

Значи възвръщаме се към годините на изгнанието, дори не към най-~~първите~~ ^{първите}. Много се е спорило и още се спори върху точното време на написването на поемата, защото хронологичните дати, които се извличат от историческите загатвания в творбата, могат да бъдат тълкувани с твърде голяма ~~свобода~~ ^{свобода}. До най-последно време едно от най-разпространените мнения беше че Данте, ~~макар и да замислял~~ ^{макар и да замислял} някаква голяма творба, като подготвял откъслечно материята ^{VII} и, започнал да и дава единство в "Комедията." чак след смъртта на Хенрих /1313 /, когато надеждите за завръщане в Флоренция били вече изчезнали и поетът се оттеглил разочарован от активния живот и се затворил в своя идеал. Извън някои психологически съображения и еволюцията на дантевската мисъл, в полза на тази дата ни говори споменаването в XIX песен на "Ад" за смъртта на Климент V, която не може да бъде преди 1314 година. Но от друга страна учени като Барби и Пароди, като проследили развоя на хронологичните дати в трите ~~части~~ ^{части} и отражението на историческите събития върху душата на Данте, посочили, че в "Ад" датите /с няколко изключения/ не отиват по-далеч от 1309, а в "Чистилище" ~~не~~ ^{не} по-далеч от 1313; освен това тръпнешата страст на много епизоди от "Ада", както и надеждите за едно възраждане на Империята, които намираме в последните песни на "Чистилището", могат да се обяснят много по-лесно, ако допуснем, че Данте е писал под непосредственото въздействие ~~на~~ ^{на} предизвикано от събитията, а не чрез припомняне на миналото, с всичките му разочарования и скърби. Според това мнение първите две части на поемата ще са били писани преди смъртта на Хенрих VII, а "Рай", в която поетът